

PERIODISK KJØRETØYKONTROLL

Eksempelsamling på
hvordan rustskader
bør/kan bedømmes

Statens vegvesen

Bedømming av rustskader i bærende konstruksjoner ved periodisk kjøretøykontroll

Dette dokumentet er ment som et hjelpemiddel og veiledning for å få en faglig og mest mulig lik vurdering av rustskader på kjøretøy som er så farlige at de bedømmes med 2 ev. 3 på kontrollseddelen. Illustrasjoner og veiledninger er ikke ment å være en komplett beskrivelse, men en eksempelsamling på hvordan slike feil kan bedømmes.

KONTROLL AV KAROSSERI OG BÆRENDE KONSTRUKSJONER, JF KONTR. VEIL. NR. 6.2:

De bærende konstruksjoner på kjøretøyet skal kontrolleres for å avsløre rustskader eller andre skader som påvirker bilens styrke, kjøreegenskaper eller kollisjonssikkerhet.

Kontrollmetoder:

De bærende konstruksjoner skal i første omgang kontrolleres visuelt. Oppdages det rustskader bør det anvendes en rusthammer for å fastlegge rustskadens omfang. Rusthammeren bør brukes med forsiktighet og kun i den utstrekning som er nødvendig for å fastsette bedømmelsen.

Ved kontroll av deformasjoner bør det vektlegges om kjøretøyets styrke og kjøreegenskaper er forringet. Omfanget kan kontrolleres ved å måle avstander mellom målepunkter, langsgående og diagonalt.

Bedømming:

Med rustskader menes gjennomrusting og områder med påtagelig overflaterust.

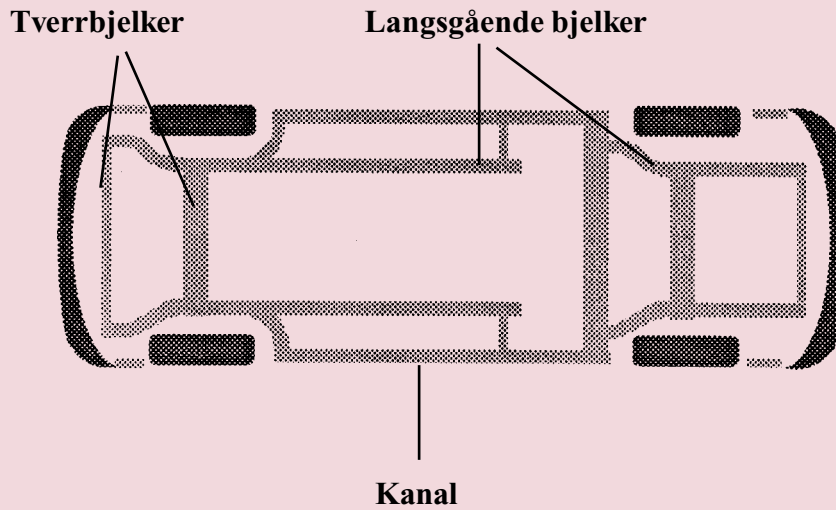
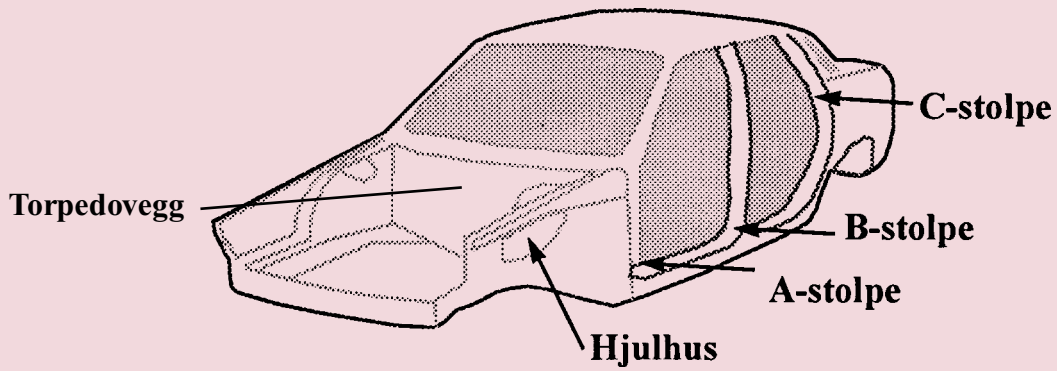
Nærliggende rustskader bør sammenregnes selv om det finnes friske plater mellom rustskadene (opp til ca. 15 cm mellom skadene).

Øvrige skader som sprekker og deformasjoner bør også bedømmes.

Kjøreforbud:

Kjøreforbud (bedømming 3) bør kun brukes om skadene er så omfattende at det finnes fare for havari/sammenbrudd i viktige konstruksjoner eller komponenter.

BEGREPSOVERSIKT/VIKTIGE KONTROLLPUNKTER:

FARLIG RUST I TVERRBJELKER/LANGSGÅENDE BJELKER, DØRSTOLPER OG KANALER.

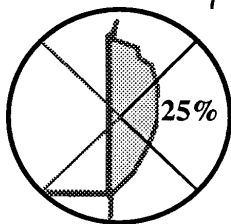
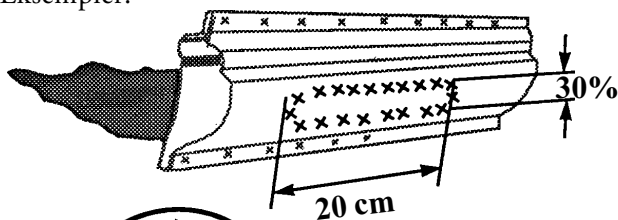
For å bedømme rustskader i disse delene kan det i hovedsak benyttes to ulike måter å beregne skadeomfanget på:

- skadens andel av tverrsnittets omkrets i prosent
- skadens lengde i cm

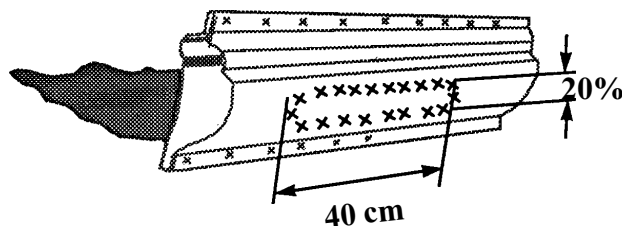
Bedømming:

Utgjør rustskaden mer en 25% av omkretsen må skaden normalt oppfattes som farlig og bedømmes deretter, det vil si 2'er mangel. Har rustskaden en skade med lengde mer en 30 cm må også skaden oppfattes som farlig og bedømmes deretter. Ved beregning av en skade skal det alltid bedømmes etter beregningen som gir det dårligste resultat.

Eksempler:

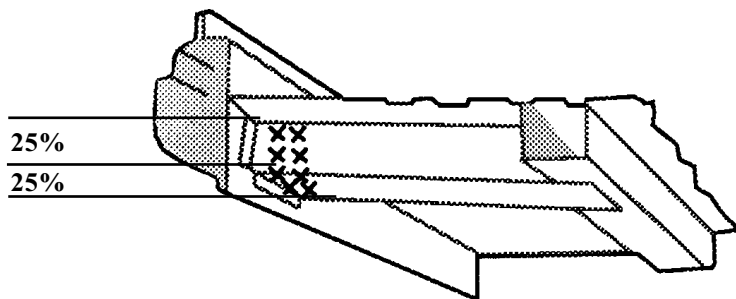

Eksemplet viser at mer enn 25 % av omkretsen på hele kanalen er borte, og bør normalt bedømmes med en 2-er.

Skaden har en lengde på mer enn 30 cm, og bør normalt bedømmes med en 2-er.

Her omfatter skaden mer en 50% av omkretsen og bør derfor normalt bedømmes med en 2-er.

FARLIG RUST I GULVSEKSJON, INNERSKJERMER OG HJULHUS.

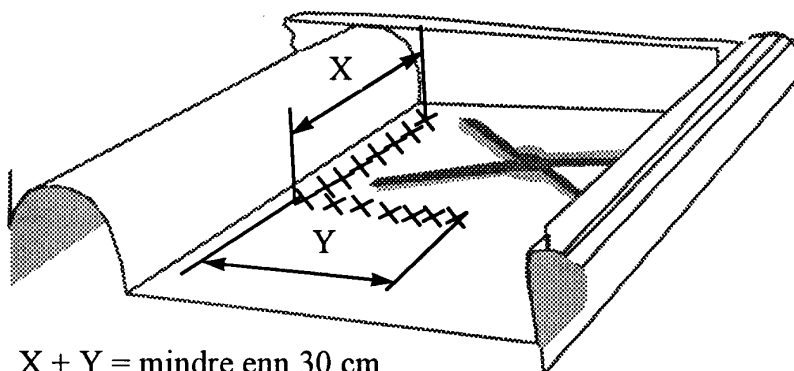
Skadene kan beregnes på flere måter for å finne ut hvordan den skal bedømmes. Det kan f.eks tas utgangspunkt i lengden på skaden, eller om skaden går i to retninger, legge sammen de lengdene og bedømme ut fra summen.

Bedømming:

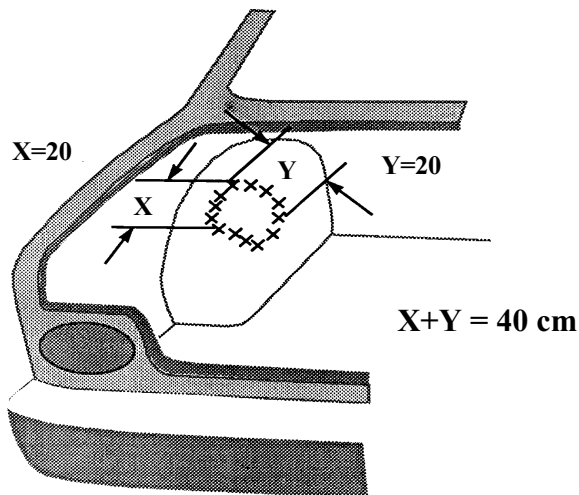
Blir summen av skadene i to retninger over 30 cm bør skaden oppfattes som farlig og bedømmes i forhold til det. Er det derimot risiko for at man kan trå gjennom gulvet på et kjøretøy må dette oppfattes som farlig rust uavhengig av lengdene på skadene. Rustskader ved innfestninger er behandlet under eget punkt.

Eksempler:

Summen av lengdene i de to retninger blir mindre enn 30 cm og bør derfor ikke bli oppfattet som farlig rust.

Summen av lengdene i de to retninger blir mer enn 30 cm og skaden bør derfor normalt bedømt med en 2-er.

INNFESTNINGER:

Innfestningsområdet omfatter kraftopptagende materiale ca. 15 cm omkring innfestnings-punktet.

Omfanget av rustskaden ved en innfestning må beregnes prosentvis av hele innfestningen.

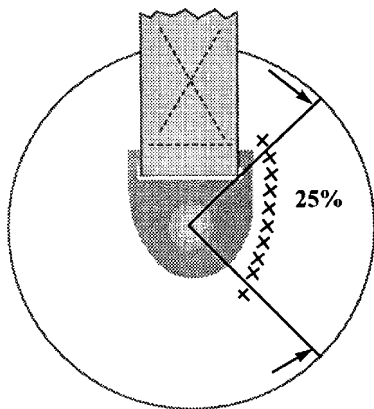
Om en innfestning er festet i flere festepunkter bør det tas hensyn til de respektive festepunktets funksjon. Ved bedømmingen må det tas hensyn til hvor store krefter hvert punkt opptar og hvordan de virker sammen.

I noen tilfeller kan innfestningen raskt prøvebelastes for å komme fram til en bedømming. Når for eksempel en stol innfestning er rustet og det oppstår bevegelser ved at den belastes, bør skaden normalt bedømmes som farlig rust. Rustskader påvirker innfestningspunktet jo nærmere innfestningen de er. Prinsippet vises i figuren under.

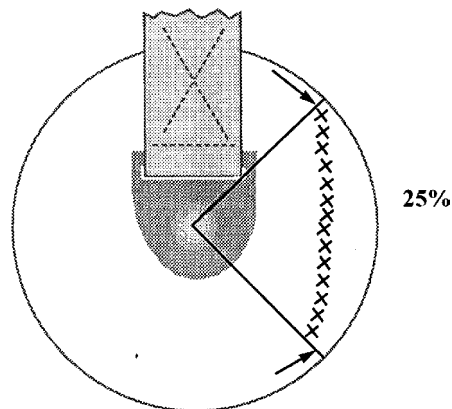
Bedømming :

Ved rustskader innenfor innfestningsområdet (sirkelen) som gir mer en 25 % svekkelse bør rustskaden oppfattes som farlig og bedømmes deretter. Særskilt viktige innfestninger kan utsettes for store krefter og man må derfor i noen tilfeller se bort fra den prosentberegnete svekkelsen. Eksempel på slike innfestninger er bilbeltefester og tilhengerfester.

Eksempler: Samme lengde på rustskaden men med ulik avstand fra innfestningspunktet.

Skaden gir mer en 25 % svekkelse

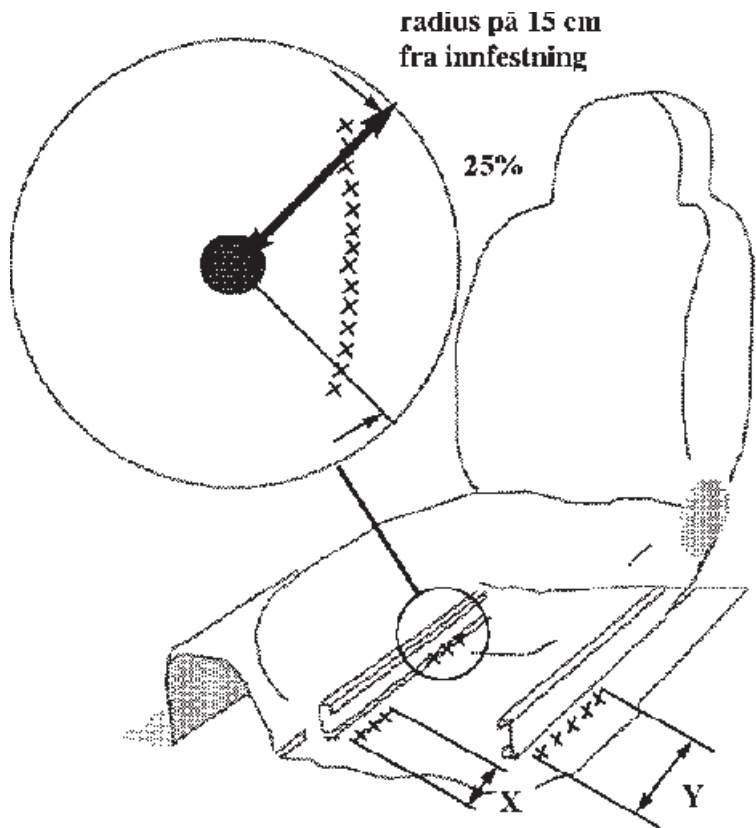

Skaden gir mindre en 25 % svekkelse

Er lengden på rustskaden lengre enn 25 % av lengden blir skaden normalt bedømt med en 2-er.

Husk at vi her også må vurdere om stolen uansett kan beveges så mye at skaden må bedømmes til en 2-er.

Eksempel på slike innfestninger er bilbeltefester og tilhengerfester.

UTVENDIG FARLIG RUST:

Skarpe kanter og rusthull i skjermer, dører, panser og bakluke som kan skade personer ved at de kommer i kontakt med kjøretøyet, bør bedømmes som farlig rust utvendig.

Totalvurdering av rustskadene:

Det bør foretas en totalvurdering av kjøretøyet samlete rustskader.

Er de samlete rustskadene på kjøretøyet så omfattende at det finnes fare for havari/sammenbrudd på viktige konstruksjoner eller komponenter, bør det vurderes om kjøretøyet skal få kjøreforbud.

Skulle du ha behov for
mer informasjon kan du
ta kontakt med oss!

Statens vegvesen
Grenseveien 92
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO
Telefon sentralbord: 22 07 35 00
Telefaks: 22 07 37 68
firmapost@vegvesen.no

Statens vegvesen